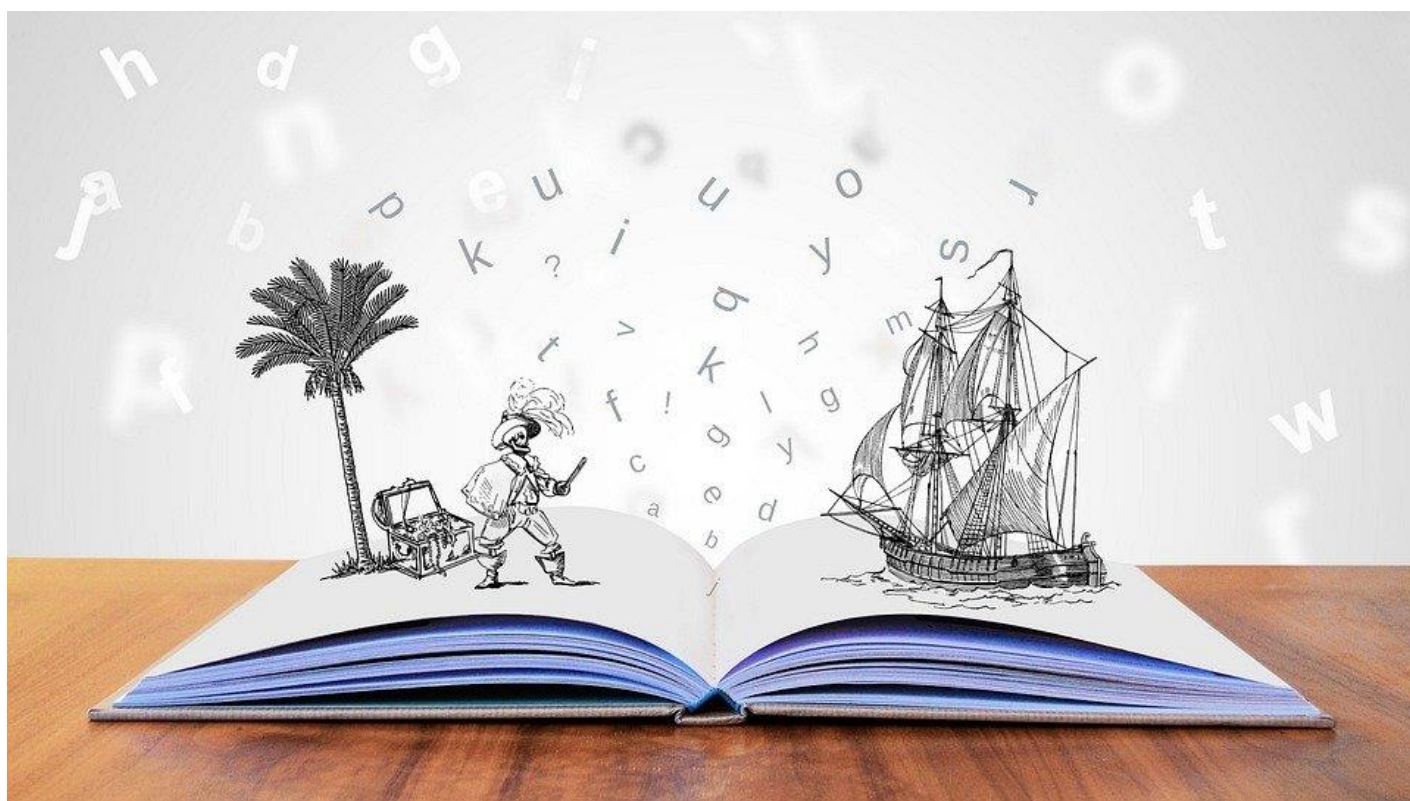

Docentenhandleiding

Zeg het! Met verhalen.

**Een project over de kracht van verhalen en de kunst
van het vertellen**

“Mijn naam is Sanne en ik ben verhalenverteller.

Nu zul je wellicht denken: wat een gek beroep is dat! Maar wist je dat verhalen vertellen misschien wel het álleroudste beroep ter wereld is? Lang voordat er boeken en films waren en zelfs voordat mensen konden schrijven, vertelden ze elkaar verhalen. En het állermooist hieraan? Verhalen zijn letterlijk overal!”

(Sanne Heymann – Verhalenverteller)

Aanleiding

‘Zeg het! Met verhalen.’ is een project dat ontwikkeld is door Sanne Heymann (www.creatiefnemer.nl) Sanne is creatief ondernemer en verhalenverteller. Daarnaast wordt zij veelvuldig ingezet in het onderwijs als gastdocent/presentator en heeft zij eerder in opdracht verschillende educatieprojecten ontwikkeld, waaronder voor Veenendaal de projecten ‘Afvalschatten’ en ‘Street art & Graffiti: Een andere kijk op de wereld’.

Al een tijdje kriebelde het gevoel om haar activiteiten als verhalenverteller om te zetten in een concreet lespakket dat op scholen ingezet kan worden. Dit, omdat verhalen vertellen iets doet met leerlingen. Het stimuleert de fantasie, creativiteit, probleemoplossend vermogen en daarnaast is het heel verfrissend eens goed naar een verhaal te luisteren, in plaats van er alleen maar naar te kijken (of het te lezen).

Project

Heb jij je wel eens afgevraagd hoe het eigenlijk zit met die ándere oma van Roodkapje? Of wat als Sneeuwwitje helemaal geen zin had gehad om het huishouden voor zeven dwergen te doen?

Wist je dat verhalen óveral om ons heen zijn en we eigenlijk niet zonder kunnen? Dat onze wereld zonder verhalen misschien wel niet zou bestaan?

Tijdens dit project leren leerlingen allereerst meer over het 'ambacht' verhalen vertellen. Ze maken kennis met verhalen, de geschiedenis ervan en hoe verhalen opgebouwd zijn. Maar ze gaan er ook creatief mee aan de slag. Ze leren - door middel van creatieve oefeningen en werkvormen - zelf verhalen te bedenken, te improviseren en te ontdekken wat je allemaal met verhalen kan.

Doelgroep en aansluiting onderwijsontwikkelingen

Het project 'Zeg het! Met verhalen.' is bedoeld voor leerlingen uit groep 5 t/m 8 van het basisonderwijs.

Leerlingen van deze leeftijd kunnen voldoende lezen en schrijven om nu verder in te gaan op begrijpend lezen en de inhoud van teksten. Ook krijgen ze voor het eerst vakken als aardrijkskunde en geschiedenis, waardoor ze de wereld om zich heen leren ontdekken.

Het project 'Zeg het! Met verhalen.' draagt bij aan deze brede ontwikkeling van de kinderen. Het stimuleert overkoepelende vaardigheden zoals samenwerken, onderzoeken, communiceren, presenteren en kritisch denken. Ook sluit het aan bij onderzoekend leren en het creatief proces.

Doelstellingen

Hoofddoel

Taalvaardigheid en creatief vermogen stimuleren door middel van verhalen.

Subdoelen

- Leerlingen de geschiedenis bijbrengen van verhalen
- Leerlingen de basisprincipes bijbrengen van het vertellen van verhalen
- Leerlingen weten hoe een verhaal opgebouwd is
- Leerlingen leren soorten verhalen herkennen
- Leerlingen leren reflecteren op verhalen van anderen en van zichzelf
- Leerlingen leren goed luisteren naar verhalen
- Stimuleren van respect en begrip voor anderen
- Bevorderen van inlevingsvermogen / empathie
- Bevorderen van verbeeldingskracht en creativiteit
- Bevorderen van reflectie en meningsvorming

De lessen in deze handleiding voldoen aan de volgende kerndoelen voor kunstzinnige oriëntatie: **Kerdoel 54** (De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren) en **kerndoel 55** (De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren).

Lessenoverzicht

Het project 'Zeg het! Met verhalen.' bestaat uit 4 verschillende lessen, waarvan 3 lessen (les 2, 3 & 4) zelfstandig uitgevoerd door de leerkracht en 1 les (les 1) uitgevoerd door de gastdocent. Les 5 betreft een eindpresentatie en is optioneel.

Les 1 – Verhalenverteller in de klas

Korte lesinhoud

Deze les komt er een verhalenverteller in de klas, die de leerlingen kennis laat maken met verhalen en met vertellen. Ze krijgen de basisprincipes mee van het verhalen vertellen en gaan samen met de verteller aan de slag om zelf de eerste stappen te zetten met het maken van een verhaal.

Lesdoelen

Na deze les zijn de leerlingen in staat om:

- 1) Te vertellen hoe verhalen zijn ontstaan en welke verhalen er allemaal zijn
- 2) Aan te geven hoe een verhaal is opgebouwd
- 3) Wat de vier W's in een verhaal betekenen (Wie, Wat, Waar, Wanneer)
- 4) Zelf een eerste verhaal te vertellen

Benodigdheden

- Pen en papier

Tijd

60 minuten

Opdracht 1 – Wie is de verhalenverteller?

Vertel de leerlingen dat binnenkort een verhalenverteller op bezoek komt in de klas. Hebben ze enig idee wat een verhalenverteller is? Wat doet een verhalenverteller volgens hen? En hoe denken ze dat die persoon eruit ziet? Probeer gezamenlijk met de klas een profiel te schetsen van de verhalenverteller (Is het een man of een vrouw? Hoe oud is hij of zijn? Wat voor soort type is het? Wat voor kleren draagt hij/zij?)

Verzamel alle antwoorden of laat de leerlingen eventueel zelf opschrijven of tekenen hoe de verhalenverteller eruit zou kunnen zien. Vertel de leerlingen verder nog niets over de persoon die in de klas komt, maar bewaar alle informatie tot de gastles zelf.

Over de gastdocent

Sanne Heymann is Creatiefnemer en verhalenverteller. Al heel haar leven schrijft en verzint ze verhalen. Als verteller is ze verbonden aan de Vertelacademie in Utrecht en vertelt ze op verschillende plekken van scholen tot bibliotheken en festivals. Het mooiste aan verhalen vertellen volgens haar? Dat je verhalen zo kan vertellen dat de luisteraar achteraf denkt: was dit nou een verhaal of echt gebeurd?

Les 2 – Vertel het zelf!

Korte lesinhoud

De leerlingen hebben tijdens de les van de gastdocent de basis-tools gekregen voor het vertellen van een verhaal. Tijdens deze les gaan ze met deze basisprincipes aan de slag en oefenen ze voor het eerst met het zelf (na)vertellen van een verhaal.

Lesdoelen

Na deze les zijn de leerlingen in staat om:

- 1) De basisstructuur van een verhaal te ontcijferen en visualiseren
- 2) Aan de hand van de basisstructuur van verhalen een verhaal (na) te vertellen
- 3) Hun kennis van taalvaardigheid en begrijpend lezen in te zetten voor het vertellen van een verhaal

Benodigdheden

- Afdrukken van het voorbeeldverhaal voor iedere leerling
- Papier en tekenspullen

Tijd

30-45 minuten

Opdracht 1 – Lees en teken een verhaal

Voorbereiding

Print het verhaal van bijlage 1 uit voor alle leerlingen.

De opdracht

Laat de leerlingen eerst het verhaal een paar keer goed lezen. Geef ze dan allemaal een vel tekenpapier en laat ze het volgende op het papier tekenen:

- 1) **De start/beginsituatie van het verhaal** (welke hoofdpersonen zijn er? Waar zijn we?)
- 2) **Het moment waarop het verhaal in gang gezet wordt** (Op een dag.../Wat gebeurt er waardoor het verhaal in 'actie' wordt gezet/wat is het probleem of de opdracht?)
- 3) **Actie** (wat gebeurt er in de tussentijd -> probeer dit in 1 of 2 kleine tekeningen te vangen)
- 4) **De afloop** (Het moment waarop het probleem is opgelost/de wens vervuld/opdracht vervuld)
- 5) **Eind** (gebeurt er na de afloop nog iets? -> naar huis, trouwen, lang en gelukkig leven)

In het geval van het verhaal uit de bijlage, zouden de tekeningen er als volgt uit kunnen zien:

- 1) Een tekening van de leeuw en het konijntje, wonend naast elkaar (verzin zelf een omgeving waar ze zouden kunnen wonen -> bos, heide of...?)
- 2) Een tekening van dat het konijn het idee krijgt om wraak te nemen (Op een dag...)
- 3) Bijv. Een tekening van het konijntje dat vertelt over een andere boze leeuw + een tekening dat het konijntje de leeuw meeneemt naar de put
- 4) Een tekening van een boze leeuw die uit woede in de put springt
- 5) Een tekening van een konijntje dat vrolijk terug naar huis huppelt

Opdracht 2 – Vertel het verhaal

De leerlingen hebben het verhaal een aantal keer gelezen en tekeningen bij het verhaal gemaakt. De tekst gaat nu weg. Maak tweetallen en laat de leerlingen elkaar het verhaal vertellen aan de hand van hun tekeningen. Lukt het ze om het verhaal goed te vertellen? Merken ze nog verschil tussen hun eigen verhaal en dat van de ander? Zijn er misschien leerlingen die het aandurven om hun verhaal voor de klas te vertellen?

Les 3 – Improviseren kun je leren!

Korte lesinhoud

De leerlingen hebben tijdens de les van de gastdocent de basis-tools gekregen voor het vertellen van een verhaal. Het leuk is: als je de basis kent, kun je van alles verhalen maken! In deze les gaan we daar dus mee aan de slag: oefenen met het vertellen van verhalen, door middel van leuke improvisatioefeningen. Wie weet welke verhalen allemaal tevoorschijn komen!

Lesdoelen

Na deze les zijn de leerlingen in staat om:

- 1) Aan de hand van de basisstructuur van verhalen zelf een verhaal te vertellen
- 2) Van 'niets' een verhaal te maken
- 3) Hun creatief vermogen te gebruiken voor het verzinnen van een verhaal

Benodigdheden

- Pen + papier
- Evt. schaar voor het maken van de verteldobbelsteen

Tijd

30-60 minuten (de opdrachten kunnen los van elkaar naar eigen inzicht gegeven worden)

Opdracht 1 – Papieren verhalen vertellen

Voorbereiding

Fris eerst het geheugen van de leerlingen nog even op. Weten ze nog hoe het zit met de opbouw van een verhaal en hoe zat het ook alweer met de vier W's (zie hieronder)?

Begin (Er was eens... / Heel heel lang geleden...)

Midden (En toen.../ Op een dag...)

Eind (En ze leefden nog lang en gelukkig)

Wie? (Wie zijn de hoofdpersonen/Welke personages zijn er allemaal)

Wat? (Wat is de belangrijkste gebeurtenis/Waar draait het verhaal om)

Waar? (Waar speelt het verhaal zich af)

Wanneer? (Wanneer speelt het verhaal zich af)

De opdracht

Deel de klas in groepjes van 3 à 4 leerlingen. Geef ieder groepje een stapel van zo'n 20 kleine papiertjes of kaartjes en een pen/viltstift. Laat ze op 10 papiertjes leuke/spannende/gekke woorden schrijven (bijv. 'neus', 'boomhut', 'giraffe', 'ruimteschip') en op de andere 10 papiertjes voorwerpen tekenen (bijv. een gitaar, tv, vogel). Als de kaartjes klaar zijn, laat ze dan van kaartjes ruilen met een ander groepje. Er mag nog niet gespiekt worden wat er allemaal op die kaartjes staat!

Nu kan het verhalen spel beginnen: laat ieder groeps lid om de beurt 3 kaartjes trekken en proberen met deze woorden/voorwerpen een verhaal te maken. Lukt het om een duidelijk verhaal te maken met een begin en een eind?

Mochten er leerlingen zijn die het aandurven, dan kunnen ook een aantal leerlingen klassikaal hun verhaal vertellen. Ook leuk: vraag 2 of 3 leerlingen met dezelfde kaartjes een verhaal te verzinnen. Laat 1 leerling voor de klas vertellen, terwijl de andere vertellers op de gang staan. Laat ze om de beurt hun verhaal doen. Zijn de verhalen heel verschillend? Of komen er ook dezelfde dingen in voor?

Variatietip: In plaats van papiertjes te gebruiken, kun je ook zelf dobbelstenen maken (zie bijlage 1). Schrijf/teken op de dobbelstenen voorwerpen, personen, plaatsen of andere gekke, rare, nuttige dingen. Gooi 3 dobbelstenen en maak een verhaal met de woorden/tekeningen die gegooid zijn.

Tips voor improviseren:

Plezier staat voorop

Het is niet erg als de verhalen niet allemaal even 'mooi' of kloppend zijn. Geïmproviseerde verhalen zijn zelden mooie, goed opgebouwde verhalen. Het gaat in deze opdracht dus vooral om het plezier en de vindingrijkheid, niet om kwaliteit.

Praat hardop

Dit geldt eigenlijk voor alle vertel oefeningen: denk hardop. Als je praat, blijven de woorden meestal wel komen. Soms is het onzin, maar dat geeft niet. Probeer te lange spreekstiltes te voorkomen. Als iemand niet verder komt, stimuleer dan om details toe te voegen aan wat al verteld is. Wat kun je horen/ruiken/zien? Misschien komt hij/zij zo op nieuwe ideeën.

Doe het samen

Reacties van anderen leveren vaak ook nieuwe ideeën op. Dus wees soepel met de regels. Het hoeft niet muisstil te zijn. Een uitroep van de een kan bij de ander een mooie associatie oproepen. Spreek wel duidelijk af dat alles kan in een verhaal en dat je elkaar dus niet uitlacht. Niets is fout, ook al is het heel raar. De improviserende verteller is kwetsbaar, want weet zelf ook niet waar zijn gedachtenkronkels hem of haar brengen. Als iedereen in de groep zich daarvan bewust wordt, werk je behalve aan creativiteit ook aan een veilige groepssfeer.

(Bron: www.babboes.nl)

Opdracht 2 – Wat als...

Tijdens de gastles is het al even kort aan bod gekomen. Wat als Roodkapje nog een oma had gehad? Hoe was het verhaal dan gegaan? En wat als het verhaal niet vanuit het perspectief van de verteller was verteld, maar vanuit het perspectief van de wolf? Of de jager?

Oefening 1

Ga met de leerlingen aan de slag met het verhaal van Roodkapje (zie bijlage 2)

Schrijf eerst gezamenlijk op welke personages er allemaal in het verhaal zitten. Als je dit hebt gedaan, bedenk dan of er wellicht nog wel meer personages zouden kunnen zijn die nu niet in het verhaal zitten. Bijvoorbeeld: de andere oma van Roodkapje. Of de grote broer van Roodkapje. Of....

Laat de leerlingen allemaal een personage kiezen en bedenken hoe dat personage het verhaal zou hebben verteld. Misschien was de wolf eigenlijk de beschermer van het bos en alle planten en was hij dus boos geworden omdat Roodkapje van het pad was gegaan om bloemen te plukken. Of was de grote broer van Roodkapje heel bezorgd geworden toen zijn kleine zusje wel héél lang wegbleef met haar mandje met koekjes.

Laat de leerlingen hun versie van het sprookje aan elkaar vertellen en kies er eventueel voor om een aantal verhalen klassikaal te laten vertellen.

Oefening 2

We hebben nu geoefend met het verhaal van Roodkapje, maar kan je deze oefening ook met andere verhalen doen? En kan je nog meer veranderen dan alleen het personage dat het verhaal vertelt?

Wat bijvoorbeeld als de oma van Roodkapje niet in het bos maar in de stad had gewoond? Of wat als het sprookje van Doornroosje zich niet heel lang geleden, maar nu had afgespeeld? Hoe zou het dan zijn gegaan?

Probeer gezamenlijk eens sprookjes (of andere verhalen) op een andere manier te vertellen. Handvatten die hier hulp bij kunnen bieden zijn:

- Laat het verhaal zich in een andere tijd afspelen (wat gebeurt er als je het verhaal in de toekomst laat plaatsvinden?)
- Verplaats het verhaal naar een andere plek (van het bos naar de stad of andersom)
- Voeg nieuwe personages toe óf laat juist personages weg

Tip: Niets is te gek en je fantasie is eindeloos! Laat de leerlingen vrij in het verhaal op hun eigen manier naar hun hand te zetten. Er is weinig goed of fout wat dat betreft. Maar...blijf ze we aan de basis principes van het verhalen vertellen herinneren, want zonder structuur geen begin of eind. Lukt het ze om een geheel nieuw verhaal mét kop en staart te vertellen?

Les 4 – Je eigen verhaal

Korte lesinhoud

Tijdens deze les passen de leerlingen hun basiskennis én opgedane improvisatiekennis toe bij het verder vormen en vertellen van een verhaal.

Lesdoelen

Na deze les zijn de leerlingen in staat om:

- 1) Aan de hand van de basisstructuur van verhalen zelf een verhaal te vertellen
- 2) Hun creatief vermogen te gebruiken voor het (ter plekke) verzinnen van een verhaal
- 3) Aan de hand van een voorwerp een eigen verhaal te vertellen of verzinnen

Benodigdheden

- Een voorwerp van thuis óf een tas/doos met voorwerpen in de klas

Tijd

30-60 minuten (de opdrachten kunnen los van elkaar naar eigen inzicht gegeven worden)

Opdracht 1 – Waar of niet waar?

Laat de leerlingen tweetallen maken. Ze moeten zich nu aan elkaar voorstellen, waarbij ze 2 dingen over zichzelf vertellen. Maar...1 ding is waar en 1 ding is niet waar! Eerst vertelt de ene leerling de twee dingen over zichzelf. Daarna mag de andere leerling hier 3 vragen over stellen. De kunst is dat de vertellende leerling niet laat blijken wat wel/niet waar is. Hij/zij moet dus een goed verhaal verzinnen om de ander hierin te laten geloven! Als de vragen beantwoord zijn, moet de luisterende leerling raden wat wel en wat niet waar was. Daarna wisselen ze van rol.

Voorbeeld:

“Hoi, ik ben Sanne en ik was vroeger zo’n groot fan van Suske en Wiske dat ik alle stripalbums had.”
(Waar)

“Hoi, ik ben Sanne en mijn oma is geboren op een klein eiland vlakbij Zuid-Amerika dat nu niet meer bestaat.” (Niet waar)

Vragensteller: “Wat bijzonder van je oma. Hoe heette dat eiland dan?”

Verteller: “Isla de la Luna. Dat betekent eiland van de maan. De maan scheen daar altijd zó sterk dat het een keer helemaal vloed werd en het eiland onder het water verdween.”

Deze opdracht spreekt groot deel van het creatief vermogen aan én het denken in oplossingen. Je weet immers van tevoren niet wat voor vragen je kan verwachten!

Uiteraard kun je ook simpele dingen over jezelf vertellen. Bijvoorbeeld, ‘ik lust geen pizza’ of ‘ik ben bang voor kippen’. Wie weet zijn/haar verzonden verhaal zo overtuigend te vertellen dat de ander erin gelooft?

Opdracht 2 – Mijn verhaal is...

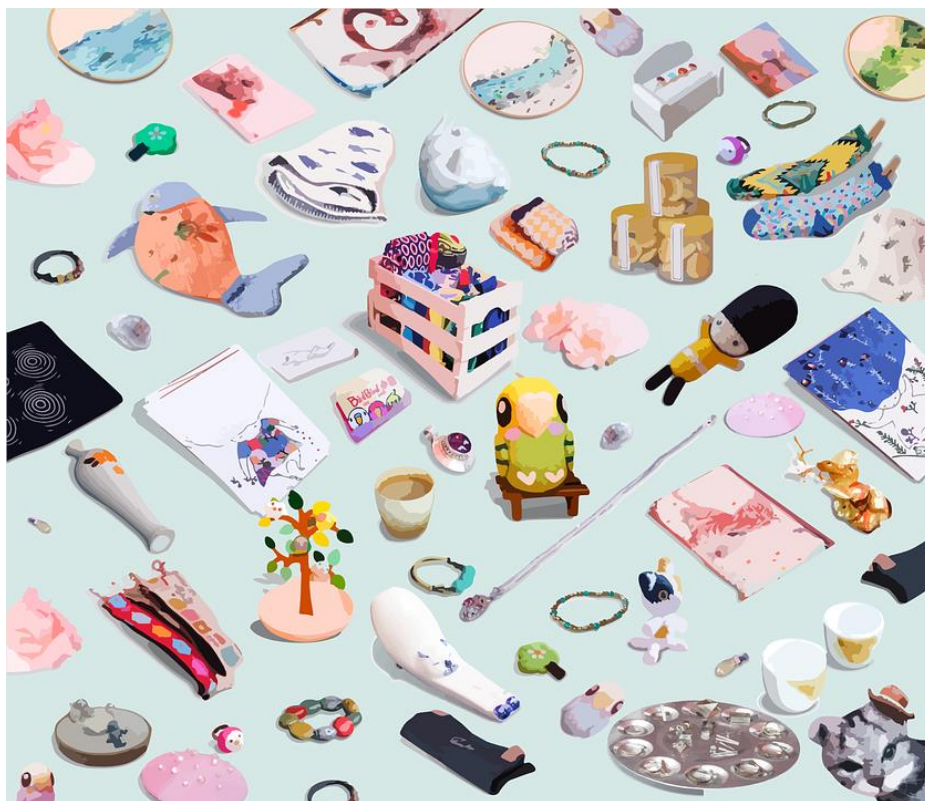
De leerlingen hebben op dit moment voldoende geoefend met de basisprincipes van verhalen vertellen én weten hoe ze moeten improviseren. Tijd om hier een stapje verder mee te gaan:

Vraag de leerlingen allemaal een voorwerp van thuis mee te nemen. Dit kan een bijzondere pen zijn die iemand van zijn/haar opa heeft gekregen, een knuffelbeer, een lievelings-mok etc.

Laat de kinderen om de beurt kort een verhaal over dit voorwerp vertellen. Dit kan waargebeurd zijn, een beetje waargebeurd, maar mag ook helemaal zijn verzonnen.

Laat ze van tevoren eerst kort nadenken (of opschrijven/tekenen) wat ze willen vertellen en pak hier ook weer de basisprincipes bij (begin, midden, eind en de 4 W's) en eventueel de eerdere tekenopdracht.

Variatietip: In plaats van de leerlingen zelf een voorwerp mee te laten nemen, kun je ook een ‘verhalentas’ of doos maken waar allerlei voorwerpen in zitten. Laat de leerlingen een voorwerp pakken en er een verhaal over vertellen.

Les 5 – Eindpresentatie (optioneel)

Korte lesinhoud

Inmiddels hebben de leerlingen zoveel kennis opgedaan over verhalen vertellen, dat ze echte verhalenvertellers zijn geworden. Hoogste tijd voor een eindpresentatie dus!

Lesdoelen

Na deze les zijn de leerlingen in staat om:

- 1) Zelf een verhaal met kop en staart te vertellen
- 2) Voor een groep te staan en een presentatie te geven

Benodigdheden

- Eventueel schaar, papier, wit doek, lampen

Tijd

60 minuten (voorbereiding en eindpresentatie)

De leerlingen zijn inmiddels echte verhalenvertellers geworden. Tijd voor een heuse vertelvoorstelling! Laat de klas vertellen voor een andere (lagere) klas of organiseer een presentatiemiddag voor de school of eventueel voor de ouders.

Ideeën eindpresentatie:

- Neem het verhaal van Roodkapje als uitgangspunt en laat iedere leerling een personage kiezen van waaruit het verhaal wordt verteld. Tijdens de eindpresentatie krijgen we het sprookje dus te horen vanuit het perspectief van Roodkapje, de wolf, de jager, de oma of....misschien wel het hertje in het bos of de vader van Roodkapje!
- Maak met behulp van papieren figuren, een doek en een lamp van het verhaal van de Leeuw en het konijntje een heus schaduwspel en laat dit in groepjes opvoeren. Misschien kunnen jullie er zelfs spannende muziek bij bedenken?
- Maak moderne versies van oude sprookjes. Wat als Roodkapje in deze tijd had geleefd? Hoe was het sprookje dan gegaan? Hoe was de naam van Repelsteeltje geraden? Was Pinokkio misschien wel een action figure geweest in plaats van een houten pop?

Tips om verhalen vandaan te halen:

- <https://www.beleven.org/verhalen/> (Een database met verhalen en verhalenkalender)
- www.babboes.nl/tips-verhalen/alle-verhalen (Melanie Plag verzamelt en bewerkt verhalen voor (jonge) kinderen)
- <https://www.verhalenvertellen.nl/> (Rudolf Roos biedt een gratis 'verhalen-proef-pakket' aan met praktische tips en leuke verhalen)

Colofon:

Dit lesmateriaal is vervaardigd door Sanne Heymann in opdracht van School & Cultuur Veenendaal. Dit lesmateriaal is speciaal vervaardigd voor het project 'Zeg het! Met een verhaal.' voor de leerlingen van de groepen 5-6 in Veenendaal. Het is partijen niet toegestaan dit lesmateriaal ongevraagd te kopiëren, verspreiden en/of te gebruiken voor andere doeleinden. Bij interesse in overname van het lesmateriaal kunt u contact opnemen met School en Cultuur Veenendaal: s.brouwer@schoolencultuurveenendaal.nl

Copyright: www.creatiefnemer.nl (2019)

Bijlage 1

De Leeuw en het konijntje

Een leeuw en een konijntje woonden eens dicht bij elkaar. De leeuw was geen aardige buurman. Hij schepte de hele dag maar op over hoe sterk hij was. Ook pestte hij het konijntje met zijn lange oren en zei hij alleen maar akelige dingen over het konijntje tegen de andere dieren.

Op een dag was het konijntje al het pesten zat en verzoon een plannetje om wraak te nemen op de leeuw.

‘Hé buurman!’, zei het konijntje. ‘Weet je wat ik nou meemaakte? Toen ik vanochtend mijn ochtendwandelingetje aan het maken was, kwam ik een andere leeuw tegen. Een leeuw net zo groot als jij. Misschien zelfs een beetje groter. Hij riep tegen alle dieren die hij tegenkwam dat hij de sterkste leeuw ter wereld is.’

‘Wat een onzin!’, zei de leeuw. ‘Iedereen weet toch dat ik de sterkste leeuw ter wereld ben! Heb je hem dat niet gezegd?’

‘Natuurlijk wel’, zei het konijntje. ‘Maar toen ik dat zei, begon die andere leeuw allemaal lelijke dingen over je zeggen. Dat je alleen maar een grote opschepper bent en niet eens sterk genoeg bent om een konijn te verslaan.’

De leeuw beefde over zijn hele lichaam van woede en schreeuwde: ‘Wat een onzin! Ik een opschepper? Hij is zelf een opschepper! Waar is leugenaar? Ik zal hem eens laten zie wie hier de sterkste is!’

Toen nam het konijntje de leeuw mee de bergen in. Na een vermoeiende tocht kwamen ze aan bij een diepe put. De leeuw was helemaal bezweet van de lange tocht. Het konijntje wenkte hem met

zijn poot en fluisterde: 'Psst, daar binnen zit de leeuw!'

Met één zwaai sprong de leeuw op de rand van de put en keek met een boze blik naar beneden. Daar zag hij dat de andere leeuw hem met precies dezelfde boze blik terug aanstaarde. Toen de boze leeuw nu naar beneden brulde, kreeg hij precies dezelfde boze brul terug. De andere leeuw liet zich duidelijk niet afschrikken!

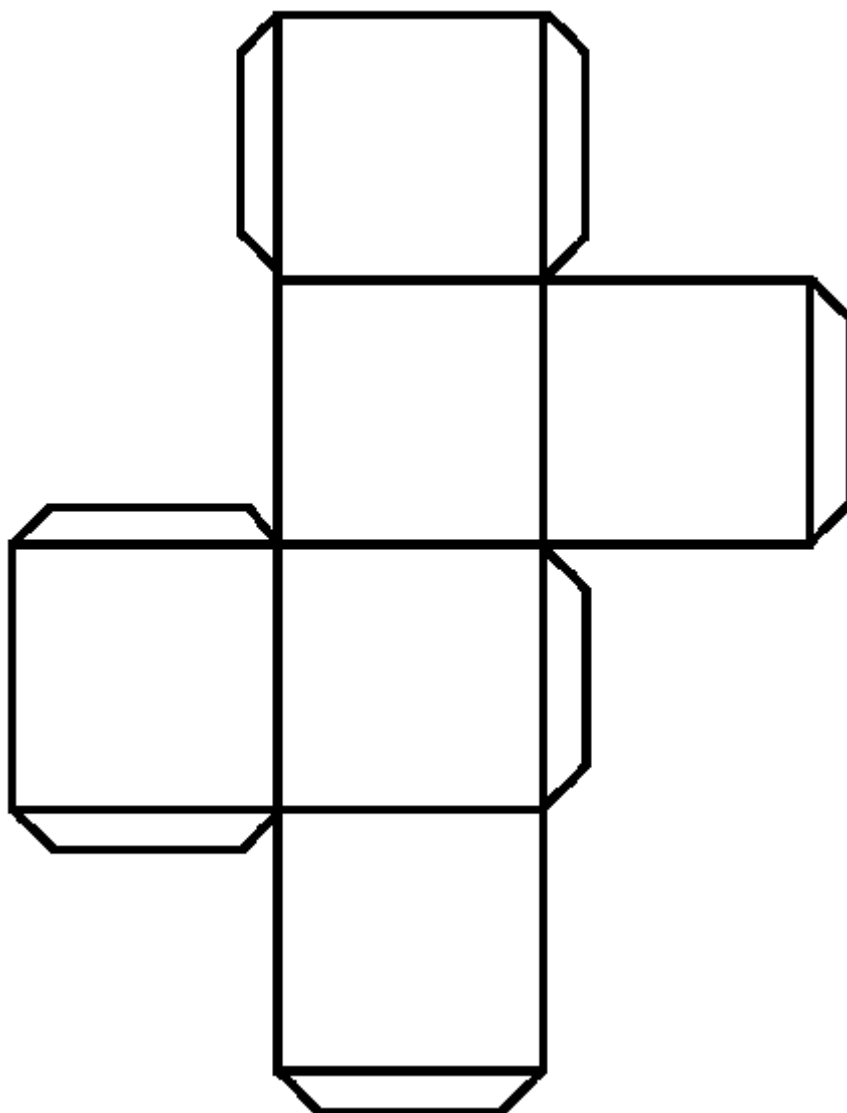
Toen de leeuw uit woede zijn klauw omhoog stak en zijn haren recht overeind zette, deed de leeuw in de put wéér precies hetzelfde. Nu werd de leeuw echt boos 'Wat is dit voor een onzin?! Waarom doet hij mij na? Ik zal hem krijgen, die grappenmaker!' En met één grote sprong, dook de leeuw in de put.

PLONS!

De leeuw was verdwenen. En het konijntje? Dat haalde opgelucht adem en huppelde vrolijk weer naar huis.

(Bron: www.beleven.org)

Bijlage 2

Bijlage 3

Roodkapje

Er was eens een lief klein meisje; iedereen die haar zag hield veel van haar, maar haar grootmoeder wel het allermeest, en die wist eenvoudig niet, wat ze het kind allemaal zou willen geven. Op een keer gaf ze haar een rood fluwelen mutsje, en omdat het haar zo goed stond en ze nooit meer iets anders droeg, werd ze voortaan enkel maar Roodkapje genoemd. Op een dag zei haar moeder: "Kom, Roodkapje, hier heb je een stuk koek en een fles wijn, breng dat eens naar je grootmoeder. Ze is zwak en ziek en het zal haar goed doen. Ga er heen voor het te warm wordt, en als je het dorp uit bent, loop dan netjes en ga niet van het pad af, want anders val je nog en breekt de fles, en dan heeft grootmoeder niets. En als je bij haar binnen komt, niet vergeten dadelijk goedendag te zeggen en niet eerst overal rondsnoffelen."

"Ik zal goed oppassen," zei Roodkapje tegen haar moeder en ze gaf er haar de hand op. Grootmoeder woonde buiten in het bos, een half uur van het dorp vandaan. Toen Roodkapje in het bos was gekomen, kwam ze de wolf tegen. Maar Roodkapje wist niet dat het een gevaarlijk dier was en bang was ze al helemaal niet.

"Goedemorgen, Roodkapje," zei hij.

"Dag, Wolf."

"En waar ga je zo vroeg naar toe, Roodkapje?"

"Naar grootmoeder, Wolf."

"En wat heb je daar onder je schortje?"

"Koek en wijn. We hebben gisteren gebakken en grootmoeder is wat zwak en ziek en hiermee kan ze wat op krachten komen."

"Zeg Roodkapje, waar woont je grootmoeder dan?"

"Nog ruim een kwartier lopen verder het bos in, onder de drie grote eiken staat haar huisje, en beneden is een notenhaag, je kent het vast wel," zei Roodkapje.

De wolf dacht bij zichzelf: "Dat jonge malse ding is een heerlijk hapje, dat zal nog beter smaken dan die oude vrouw; als je slim te werk gaat, kan je ze allebei pakken."

Hij bleef nog een poosje naast Roodkapje meelopen, en zei: "Kijk, Roodkapje, wat een mooie bloemen overal, waarom kijk je niet wat om je heen? En heb je wel in gaten hoe heerlijk de vogels zingen? Jij loopt maar recht toe recht aan alsof je snel naar school moet en dat terwijl het hier vandaag zo verrukkelijk is."

Roodkapje keek eens rond en toen ze zag hoe de zonnestralen door de bomen dansten en hoeveel mooie bloemen er overal stonden, dacht ze: "Als ik voor grootmoeder een mooi boeketje meebreng zal ze dat heerlijk vinden; het is nog zo vroeg, dat ik toch wel op tijd kom."

En ze ging van het pad af tussen de bomen om bloemen te plukken. En telkens als ze er één geplukt had, dacht ze dat er verderop nog een mooiere stond en zo raakte ze steeds dieper het bos in.

Maar de wolf ging recht toe recht aan naar het huis van grootmoeder en klopte aan de deur: "Wie is daar?"

"Roodkapje, met een koek en met wijn, doe de deur maar open!"

"Druk maar op de klink," riep grootmoeder, "ik ben te zwak en kan niet opstaan."

De wolf drukte op de klink, de deur sprong open, en zonder één woord te zeggen sprong hij naar het bed en at de grootmoeder op. Toen trok hij haar kleren aan, zette haar nachtmuts op, ging in haar bed liggen en trok de gordijnen dicht.

Roodkapje had ondertussen een heleboel bloemen geplukt en toen ze er geen één meer kon dragen, dacht ze weer aan grootmoeder en ging ze op weg naar haar toe. Ze was verbaasd dat de deur openstond en toen ze de kamer binnenkwam, vond ze het er zo vreemd dat ze dacht: "Wat vind ik het hier griezelig vandaag, terwijl ik hier anders zo graag ben." Ze riep: "Goedemorgen," maar er kwam geen antwoord. Toen liep ze naar het bed en schoof de gordijnen opzij. Daar lag grootmoeder met haar muts over haar gezicht en ze zag er erg vreemd uit.

"O grootmoeder, wat heb je grote oren!"

"Dat is om je beter te kunnen horen."

"Maar grootmoeder, wat heb je grote ogen!"

"Dat is om je beter te kunnen zien."

"Maar grootmoeder, wat heb je grote handen!"

"Dat is om je beter te kunnen pakken."

"Maar grootmoeder, wat heb je een verschrikkelijk grote bek!"

"Dat is om je beter op te kunnen vreten."

En nauwelijks had de wolf dat gezegd of hij sprong uit bed en verslond het arme Roodkapje in één hap. Toen de wolf zo zijn honger gestild had ging hij weer heerlijk in het bed liggen, sliep in en begon heel hard te snurken. Toen kwam net de jager voorbij en die dacht: "Wat snurkt dat oude mens hard, ik zal eens kijken of haar wat mankeert." Hij kwam in de kamer en toen hij voor het bed stond zag hij dat de wolf erin lag. "Vind ik je hier, ouwe boosdoener," zei hij, "ik heb lang naar je gezocht." Hij wilde net gaan schieten, maar toen hij zijn geweer richtte bedacht hij zich ineens dat de wolf de oude vrouw misschien had opgegeten en dat ze misschien nog te redden was. Hij schoot niet maar begon met een schaar de buik van de slapende wolf open te knippen. Na een paar knippen zag hij een rood kapje glimmen en na nog een paar knippen sprong het meisje eruit en riep: "O, wat ben ik bang geweest, wat was het donker in de buik van de wolf!"

En toen kwam de oude grootmoeder ook nog levend tevoorschijn, al kon ze haast niet ademen. Roodkapje haalde snel een paar grote stenen die ze in de buik van de wolf stopten en toen hij wakker werd, wilde hij wegspringen, maar de stenen waren zo zwaar dat hij onmiddellijk viel en dood was.

Nu waren ze alle drie blij. De jager stroopte de pels van de wolf af en trok daarmee naar huis, de grootmoeder at de koek en dronk van de wijn, die Roodkapje had meegebracht, en die maakte haar beter. Maar Roodkapje dacht: "Zolang ik leef, zal ik nooit meer alleen van het pad afgaan en het bos inlopen, wanneer mijn moeder dat verboden heeft."

(Bron: www.beleven.org)